

tega programa nasproti stojé bolj hladno misleči naši glasbeniki; imajo povse isti program: tudi ti zahtevajo, da se v cerkvi uvede dostojnejša oblika petja, a polagano, počasi, od lahkega do težjega, da se poslušalcu s časom ukus ublaži. Prvi točki tega programa so pa odločni protivniki in tu spremljajo te značajne boritelje vse naše simpatije, kajti boré se za obstanek slovenskega jezika v cerkvi. Prva stranka pravi: Pri slovesnih obredih v cerkvi bodi vse latinsko, ker samo ta jezik je liturgični jezik. To je pa očitna pomota, kajti slovenski jezik je tudi liturgični jezik, potrjen od papežev, smejo se tedaj v njem opravljati obredi celó pred oltarjem. Na zadnjem stališči stoji tudi naš izvrstni in marljivi cerkveni skladatelj g. p. A. Hribar. In zato, da se bode njega trud razumel in prav sodil, umestno je bilo zapisati spredaj stoječe uvodne opazke. G. A. Hribar vidi svoj nalog v tem, polagano ublažiti v ljudstvu ukus ter je privedi do razumenja pravega cerkvenega petja; a če mu bodeš v tujem jeziku pel, ne boš tega nikdar dosegel. To uvidevši, krenil je g. A. Hribar sicer svoj, a pravi pot. On podaje slovenskim korom lahko umevnih, v srce in posluš sezajočih, pri vsem tem pa dostojnih, pravih cerkvenih napevov ali v domačem slovenskem ali latinskem jeziku, kakor ravno potreba nanaša. Zlasti o tej zbirki „Tantum ergo“ moramo se brezpogojno pohvalno izreči. Naj bi g. p. A. Hribar vztrajal v svojem blagem trudu, naj pišejo nekateri listi slovenski o njem, kar hočejo.



Slovenski glasnik.

G. Anton Nedved, c. kr. učitelj godbe na ljubljanskem učiteljski in godbeni vodja tukajšnjemu filharmoničnemu društvu je meseca novembra ravno minulega leta slavil petindvajsetletnico svojega muzikalnega delovanja v Ljubljani. Milostni cesar naš je g. Antona Nedvéda o tej priliki odličil z zlatim križcem za zasluge, a vsak naobraženec, ki vé, kaj je Nedvéd Ljubljani, čutil je ob tem odlikovanju s slavnim godcem vred nekako zadovoljnost v sebi. In tudi narod slovenski, kateremu je Anton Nedvéd poklonil najkrasnejše cvetove svoje muze, kateremu je slavni umetnik tako rekoč še le ustvaril ono pévanje, katerega se zdaj drži z vso svojo dušo, narod slovenski se iskreno raduje tega zasluženega odlikovanja. Kdo ne pozna divne Nedvédove „Popotnikove“? Ta pesen, v katerej je združena največja umetnost naravnega zlaganja glasov z najglobšim čutstvom, ki je našemu narodu iz duše vrezana: koga ni še očarala, koga ni s svojimi burnimi valovi popolnoma omamila? V spomin se nam vriva dolga vrsta drugih Nedvédovih slovenskih skladb, ki so postale že skoro národne tako n. pr. njegova prekrasna „Domovina, mili kraj!“ Kje se po

priliki ne poje njegova „Tam, kjer beli so snežniki?“ Kdo še ni slišal prepevati nežne „Moji rožici“ s prekrasnim bariton-samospevom? Kako navdušeno so bili vzprejeti vselej Nedvčdovi samospevi s spremljevanjem na glasovirji! A Nedvčd je skrbel, da narod slovenski dobi tudi lepih cerkvenih pesnij. Njegove slovenske maše so doslej nedosežene in po Kranjskej se je takoj cerkvenim pevskim zborom priljubilo njegovih „Osem cerkvenih spevov za mešane z bore,“ katere je g. Nedvčd že pred kakimi desetimi leti izdal v Pragi. Nedvčd je po pravici postal ljubljeneec slovenskih pevcev, a narodu slovenskemu je dober genij, ki mu na ljubezniv način blaži ukus do petja. Iz vsega srca tedaj kličemo tudi mi umetniku Antonu Nedvčdu: slava! ter spremljamo ta vzklic z iskreno željo: mila usoda ohrani nam še mnogo let skladatelja in umetnika g. Antona Nedvčda! Res, da g. Nedvčd je pevovodja filharmoniskega društva, ki žal! goji samo nemško petje, a poleg tega g. Nedvčd vendar nikoli ni pozabil, da je českoslovanske krvi. Zatorej ga pri nas časti in spoštuje Nемеc in Slovenec.

„Matica Slovenska“. Šumanova „Slovenska slovnica“ je uže dotiskana. Obsezala bode, kakor se nam pripoveduje, kakih 22 tiskanih pol. Tudi Lavtarjeva „Geometrija za učiteljšča“ bode gotova po novem letu, kajti te 12 tiskanih pol obsežne knjige je dotiskane uže 7 pol. A kaj je s „Somatologijo?“ — Ko je proti koncu meseca maja vlada pozvala „Matico Slovensko“, da naj da na svitlo „Somatologijo,“ mislil je vsak človek, kdor pozna naše šolske in književne razmere, da se bode Matičin odbor zaradi te knjige obrnil do pisatelja, ki je do sedaj spisal že več izvrstnih slovenskih šolskih knjig prirodopisne vsebine, do profesorja Erjavca v Gorici. To bi se bilo tako rekoč spodobilo in delo bilo bi izročeno najboljšim rokam, kajti prof. E. ni samo v svojem predmetu strokovnjak na glasu, nego tudi slovenski jezik ima tako v svoji oblasti kakor malokdo. A s praznim in prečudnim izgovorom „da jezik pri šolski knjigi ni glavna stvar (!)“, naložil je Matičin odbor Woldřichovo „Somatologijo“ posloveniti gospodu, katerega sicer čisla in spoštuje ves narod slovenski, ki pa šolskih razmer ne pozna toliko, da bi mogel pisati šolske knjige; kajti ravno pri teh je glavna stvar lep, lahko razumen, pravilen, a vendar domač jezik ter točna in dovršena pisava, da se dijakom polajšuje učenje sicer težkega predmeta. Omenjeni gospod dovršil je tudi o pravem času svoj rokopis, a ko je bila postavljena prva pola, bilo je treba toliko poprav, da se jih je ustrašil korektor Matičinih knjig ter je iskal svéta in pomoči pri profesorjih Vodušku, Pleteršniku Rajči, Levei in Kermavnarji itd., a nihče ni hotel, ni mogel prevzeti korekture, ki bi bila bolj zamudna nego vso knjigo na novo prelágati. Zatorej je odbor daljni tisk „Somatologije“ ustavil, spet s praznim in ničevim izgovorom, da je Woldřichova „Somatologija“ prišla v novem natisu na svitlo, po katerem bode treba slovenski prevod popraviti. — Ako se pa somatologija, za katero je vlada že z začetkom tega šolskega leta hotela uvesti slovenski učni jezik, še jedno celo leto ne bode učila slovenski, tega ni kriv nobeden deželni šolski nadzornik, nobeden deželni predsednik, nobeden naučni minister, nego samo Matičin odbor, ki si je v svoji trmoglavosti oči zavezal in ušesa zamašil, da ni videl niti slišal, kar so mu drugi s prstom kazali in na glas pripovedovali. —

Še jedno moramo denes povedati Matičinemu odboru. Književni odsek ukrenil je 15. decembra, da naj „Matica Slovenska“ to leto na svitlo dá neko

g. Jos. Stritar zložil je za to slovesnost krasno pesen „Jurčiču v spomin“, katera je z njegovim dovoljenjem ponatisnena denes v našem listu, a prof. A. Turkuš „Slavospev Jurčiču“, katerega je uglasbil pravnik Stanko Pirnat. G. drž. poslanec dr. Jos. Vošnjak govoril je slavnostni govor, opisujoč življenje, značaj, literarno in politično delovanje pokojnikovo. Udeležili so se tega velikega praznika slovenskega na Dunaji zastopniki vseh narodov slovanskih.

August Šenoa † sloveči pesnik in prvi romanopisec hrvatski, umrl je po desetmesečni hudi bolezni dné 13. decembra m. l. v Zagrebu, kjer je bil posebno slovesno pokopan 15. decembra. Pogreba se je udeležilo tudi deset zastopnikov naroda slovenskega iz Ljubljane. Obširno razpravo o življenji in o spisih slavnega pisatelja obljubil nam je za 2. št. „Ljubljanskega Zvona“ pokojnega večletni prijatelj, g. ravnatelj Josip Starè v Belovaru.

Ami Boué † porojen 1794. leta v Hamburku, znamenit prirodoznanec, osobito sloveč geolog, pravi član dunajske akademije znanostij, umrl je pred nekoliko tedni na Dunaji. Ami Boué je bil prvi učenjak, ki je balkanski poluotok znanstveno raziskal ter v mnogih knjigah in spisih nevedni Evropa dokazal, da najštevilnejši narod na tem poluotoku so Slovani, a ne Grki in Turki, kakor se je do tedaj splošno mislilo. Njegove studije sta potem Hilferding in Kanitz nadaljevala, ter tako evropsko Turčijo krščanskemu in slovanskemu svetu osvojila. In še le na podstavi teh studij in njih vpliva na zahodno Evropo bilo je Rusiji možno z orožjem osvoboditi balkanske kristijane. Brez Bouéjevih, Hilferdingovih in Kanitzovih knjig, ki so osobito na Angleškem in Francoskem Slovanom sovražno občno mnenje izpreobrnile v Slovanom in kristijanom prijazno sočutstvo, zdihovali bi še dan denes Srbi in Bolgari pod turškim jarmom.

„*Osveta*“, najboljši česki mesečnik, ki prinaša samo dovršene znanstvene razprave in beletristične spise, objavlja v 1 zvezku t. l. tudi lep nekrolog „dr. Jan Bleiweis“ od Jana Hudca. „*Osvěta*“ izhaja na elegantnem papirji v zvezkih po 6 tiskanih pol obsežnih v Pragi (ve Vinohradech, v Puchmajerově ulici č. 5) ter stane vse leto 7 gld. 20 kr., pol leta 3 gld. 60 kr. Letos nastopa „*Osvěta*“ svoje XII. leto.

Grof Aleksander Fedro, znani dramaturg poljski, napisal je spet dve novi igri in sicer dramatično sliko v verzih „Poginil je od glada“ in burko v jednom aktu „Smrt in žena“. — Slavn poljski romanopisec I. I. Kraszewski dal je spet na svitlo roman „Szalona“ v dveh knjigah: Roman je tendenčne vsebine ter slika temne strani ženske emancipacije v Ruski.

Dizionario biografico degli scrittori contemporanei diretto da Angelo de Gubernatis. Firenze coi tipi dei successori Le Monnier 1879—1880, 1276 strani, 344 portrétov, med temi tudi podobo ruske pisateljice Olge Novikove. De Gubernatis je profesor in italijanski senator ter slovi posebno za učenega orijentalista. Spisal je tudi imenitno delo o primerjajoči mitologiji. Nemci nimajo nobenega takega dela, da bi se moglo primerjati s tem životopisnim slovarjem. Nekoliko ima sličnosti s tem delom francoski „*Dictionnaire universel des contemporains*“, ki ga je na svitlo dal Vapereau.

De Gubernatisov slovar je izšel v trinajstih šestih in obseza dva zvezka. V njem so životopisi: 1842 italijanskih, 523 nemških, 487 francoskih, 264 angleških, 243 ruskih, 221 poljskih, 119 španijolskih 161 ameriških, 91 českih,

85 magjarskih, 71 švicarskih, 59 švedskih, 59 novogrških, 45 holandskih, 41 norveških, 40 rumunskih, 39 portugalskih, 36 belgijskih, 33 danskih, 59 jugoslovanskih (t. j. hrvatskih), 14 finskih, 9 srbskih pisateljev. Dalje obseza slovar: 2 Arbanasa, 1 Islandca, 1 Turka, 4 Žide, 3 Jermence in 3 Bulgare. De Gubernatis je jeden najbolj slovečih sedanjih italijanskih znanstvenih pisateljev in član akademije „della Crusca“. Literarno-zabavni klub v Ljubljani poslal je g. de Gubernatisu Šumanovo knjigo „Die Slovenen“ ter ga naprosil, da bode v svoj slovar vzprejel tudi nekoliko pisateljev slovenskih, katerih životopise mu hoče oskrbeti klub sam.

Dr. V. Z.

Rusko slovstvo. Tolkovyj slovar živago velikoruskago jazyka. Vladimirdalj. Drugi popravljeni in pomnoženi natis. Spt. 1882, izdanje M. O. Volfa. To delo važno je vsakako ne samo za Ruse, temveč za vse, ki se ruskega jezika uče. Odlikuje se od drugih razlagajočih slovarjev posebno v tem, da se pisatelj Dalj ne zadovoljuje samo s prostim razlaganjem in navajanjem posameznih besedij v raznih oblikah in pomenih, ampak da ob enem tudi skoro pri vsakem izrazu navaja cel red zanimljivih podrobnostij iz življenja narodnega, razne bajke, vraže, običaje itd. Zarad tega je že samo prebiranja tega slovnika ne samo poučno, ampak tudi zabavno. Sedaj prišel je na svetlo 3. zvezek obsejajoč 576 stranih do črke P. Kritika izraža se o marljivem delu pisatelja Dalja in o knjigi sami posebno pohvalno in jo toplo priporoča.

„Detskij Věstnik“ zove se zabavni list s podobami za mladino, ki je v mesečnih zvezkih jel izhajati l. 1881. v Moskvi; ureduje ga N. A. Istomin. Posebno pozornost obrača ta list nase s svojim od drugih ruskih listov za mladino razlikujočim se določnim programom. V tem ko drugi listi prinašajo spise vsakojake vsebine, odlomke iz raznovrstnih del in sploh niso preveč izbirčni v predmetih, postavil si je „Detskij Věstnik“ za svoj nalog objavljati samo spise iz ruske zgodovine in narodnega življenja ter na tej podlagi vzbujati v mladini ljubezen do domovine, uvaženje do ruske zgodovine in narodnega življa. Tem potem hoče on najpoprej mlada srca ublažiti, in prepušča učenje realnih predmetov zrelejši starosti.

V Moskvi jel bode izdavat citrist profesor muzike F. Bauer po jedenkrat na mesec muzikalni list pod nazvanjem „Russkij Citrist“. V tem listu prijavljale se bodo note za igro na citrah in druga muzikalna naznanila.

V Kijevu izdaval bode g. Lebedincev nov zgodovinsk list pod naslovom: „Kijevskaja Starina“ in v Harkovu sklenili so izdavat strokovnašk list „Veterinarnyj Věstnik“.

R.

„Ljubljanski Zvon“

izhaja po 4 pole obsežen v veliki osmerki po jeden pot na mesec v zvezkih ter stane: za vse leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 30 kr., za četrt leta 1 gld. 15 kr.

Za vse neavstrijske dežele po 5 gld., za dijake po 4 gld. na leto.

Založniki: dr. I. Tavčar in drugova. — Za uredništvo odgovoren: **Fr. Levce.**

Uredništvo: v Novih ulicah 5. — **Upravništvo:** na Marije Terezije cesti 5.

Tiska „Národna Tiskarna“ v Ljubljani.